

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Економічні основи соціальної роботи зі змістовим модулем: Соціальне підприємництво
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Котенко Олександр Олександрович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 3-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 10 год. становить контактна робота з викладачем (10 год. лекцій), 140 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Соціальна робота"
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення дисципліни: "Історія та теорія соціальної роботи зі змістовим модулем: Соціальна робота з різними групами клієнтів"
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

є формування у здобувачів системних знань щодо основ функціонування національної економіки як передумови формування системи соціального забезпечення, а також розуміння фундаментальних компонентів, інструментів та функцій основних елементів економічної, фінансової, ринкової, бюджетної, фіскальної системи та особливостей соціального підприємництва для практичної реалізації фахових компетентностей соціального працівника

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Економіка як наука та економічний розвиток суспільства

Економіка як об'єкт дослідження; рівні вивчення сучасної економічної теорії (мікроекономіка, мезоекономіка, макроекономіка, світова економіка); сучасні економічні системи та їх класифікація (командна, ринкова, змішана економічні системи); моделі соціально-ринкового господарства (скандинавська (північна), континентальна (німецька), англосаксонська, південно-європейська (середземноморська); суть перехідної економіки; потреби як рушійні сили економічного розвитку; види потреб (індивідуальні, колективні та суспільні); закон зростання потреб; економічні ресурси та їх види (природні, капітал, праця, підприємництво)

Тема 2 Суспільне виробництво та власність в системі економічних відносин. Товарне виробництво та сфера послуг

Суспільне виробництво як основа функціонування економічної системи (поняття блага, види благ, виробництво, обмін, розподіл, споживання); економічна система та її елементи (продуктивні сили; техніко-економічні відносини; організаційно-економічні відносини; виробничі відносини, або відносини власності; господарський механізм); економічна система суспільства; власність і її місце в економічній системі; типи і форми власності (приватна, колективна, державна); основні форми ведення суспільного виробництва (натуральна, товарна); товар та теорія його вартості; послуги та види послуг

Тема 3 Гроші, їх функції. Інфляція та її соціально-економічні наслідки для економіки країни

Гроші та їх еволюція; форми грошей в обігу; готівкові кошти; безготівкові кошти; електронні гроші; функції грошей та основні правила користування грошима; суть та види інфляції; економічні та соціальні наслідки інфляції

Тема 4 Ринок, його суть, функції та інфраструктура

Сутність і функції ринку; види ринків; ринковий механізм та його основні елементи; попит та пропозиція, фактори, що визначають їх величину; ціна і конкуренція (види конкуренції) на ринку; кон'юнктура ринку та ринкова рівновага; ринкова інфраструктура (біржі, комерційні фонди, страхові агенції, служби зайнятості, торгівельні організації)

Тема 5 Підприємство як товаровиробник, його суть, ознаки, функції, соціально-економічна роль у суспільстві. Приватне підприємництво та діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП)

Підприємництво: сутність, ознаки, функції; теорії та моделі підприємництва; види підприємств; організаційно-правові форми підприємництва; сучасні форми підприємництва; приватне підприємництво, його суть та значення, діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП); відкриття та ведення діяльності ФОПів, оподаткування діяльності ФОПів, вебпортал "Дія" його роль у сучасному суспільстві, особливості реєстрації фізичної особи підприємця через вебпортал "Дія"

Тема 6 Концептуальні основи соціального підприємництва

Підходи до визначення соціального підприємства; характерні риси соціального підприємства; отримання потрібного результату діяльності соціального підприємства; класифікація соціальних підприємств; правові форми діяльності соціальних підприємств; організаційна структура соціального підприємства; поняття соціального впливу; соціальний аудит діяльності соціального підприємства

Тема 7 Фінансове планування як основа фінансової грамотності суспільства

Фінансові цілі; вартість досягнення фінансових цілей; критерії, яким мають відповідати фінансові цілі; визначення власного фінансового стану; оцінка фінансової ситуації людини (сім'ї); оцінка поточних надходжень і видатків; оцінка нематеріальних ресурсів; мета фінансового планування; складання особистого (сімейного) бюджету; фінансування значних подій (великих покупок або інших значних видатків); управління зовнішніми ризиками; управління заощадженнями й інвестиціями; управління пенсійними накопиченнями; ухвалення фінансових рішень

Тема 8 Основи функціонування фінансової системи. Банки та небанківські фінансові установи та їх роль у соціальному добробуті суспільства

Фінансова система та канали руху коштів; канал непрямого фінансування; канал прямого фінансування; фінансові посередники та фінансові послуги; фінансові посередники; економія на масштабі; передача ризику; фінансові послуги та їх види; небанківські фінансові установи; фінансовий продукт; регулювання діяльності фінансових посередників; Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг як регулятори фінансового ринку; суть банків та їх функції; види банківських послуг; правила обірання банку; поточні рахунки та платіжні картки; контроль за операціями/залишком на рахунку; ломбарди, кредитні спілки, фінансові компанії, лізинг і лізингодавці та їх роль в соціальному добробуті суспільства, борг, боржник, позичальник, кредит, надання кредиту, принципи кредитування, види кредитів (споживчий, підприємницькі), проценти та номінальна процентна ставка; треті сторони в системі кредитування (страхові компанії, нотаріуси, оцінювачі).

Тема 9 Доходи та соціальний захист населення. Основи страхування

Сутність, види та джерела формування доходів; основні групи суб'єктів економіки, що отримують дохід; прибуток підприємця; доходи від власності; заробітна плата; соціальні доходи; структура доходів сім'ї і їх використання; соціальна допомога населенню; суть та призначення страхування; форми страхування; типові умови договорів страхування

Тема 10 Заощадження та інвестиції як основа забезпечення добробуту населення. Пенсійне забезпечення

Заощадження та їх джерела; Форми заощаджень; інвестиції; зміна вартості грошей у часі; Процентна ставка; Майбутня вартість певної суми грошей; Майбутня вартість ануїтету; Майбутня вартість ануїтету, Теперішня вартість певної суми грошей, Теперішня вартість ануїтету, Депозит і його види, Депозити в банку та кредитній спілці, Гривневі, валютні та металеві депозити, Строкові депозити та депозити на вимогу, Депозити з можливістю поповнення чи без такої можливості; основи інвестування: стратегія та ризики; альтернативні види інвестицій (інвестиції в нерухомість, інвестиції в цінні метали, антикваріат і предмети мистецтва, криптовалюти); державне та недержавне пенсійне забезпечення; солідарна пенсійна система; накопичувальна пенсійна система; система недержавного пенсійного забезпечення

Тема 11 Податково-бюджетна та фіскальна системи країни

Соціально-економічна сутність і роль бюджету держави; склад і структура витрат державного бюджету; склад і структура доходів державного бюджету; система оподаткування України; безпека сфери оподаткування; бюджетний дефіцит і методи його фінансування

Тема 12 Макроекономіка та макроекономічна нестабільність (економічні кризи, безробіття)

Суть макроекономіки, її цілі та інструменти; Валовий національний продукт як основний показник у системі національних рахунків; інші показники системи національних рахунків (Валовий внутрішній продукт, національний дохід); економічні кризи і циклічність економічного розвитку; безробіття, його економічні та соціальні наслідки; роль держави у подоланні макроекономічної нестабільності

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати та розуміти фундаментальні основи функціонування національної економіки як передумови формування системи соціального забезпечення та підтримки
РН2	Розуміти суть бюджетної та фіскальної політики на різних рівнях національної економіки
РН3	Знати фундаментальні основи та особливості системи національних рахунків та макроекономічних показників, дотичних до системи соціального забезпечення
РН4	Орієнтуватися в основних категоріях теорій ринку, грошей, власності, розуміти суть доходів населення та підприємств
РН5	Опанувати знаннями щодо основ підприємництва та соціального підприємництва
РН6	Вміти використовувати спеціалізоване програмне забезпечення (вебпортал "Дія") для реєстрації приватних підприємств з метою реалізації своїх професійних компетенцій у вигляді власної справи
РН7	Забезпечувати консультування споживачів соціальних послуг питаннями фінансової грамотності та приватного підприємництва

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 231 Соціальна робота:

ПР7	Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань
ПР11	Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин
ПР14	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога
ПР15	Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН2	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
СН3	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СН4	Здатність аналізувати, оцінювати та об'єктивно інтерпретувати інформацію, робити обґрунтовані судження та вирішувати складні проблеми шляхом логічного обґрунтування та прийняття рішень на основі доказів (критичне мислення)

8. Види навчальних занять

Тема 1. Економіка як наука та економічний розвиток суспільства	
Лк1 "Економіка як наука та економічний розвиток суспільства" (денна)	Економіка як об'єкт дослідження; рівні вивчення сучасної економічної теорії (мікроекономіка, мезоекономіка, макроекономіка, світова економіка); сучасні економічні системи та їх класифікація (командна, ринкова, змішана економічні системи); моделі соціально-ринкового господарства (скандинавська (північна), континентальна (німецька), англосаксонська, південно-європейська (середземноморська); суть перехідної економіки; потреби як рушійні сили економічного розвитку; види потреб (індивідуальні, колективні та суспільні); закон зростання потреб; економічні ресурси та їх види (природні, капітал, праця, підприємництво)
Лк1 "Економіка як наука та економічний розвиток суспільства" (заочна)	Економіка як об'єкт дослідження; рівні вивчення сучасної економічної теорії (мікроекономіка, мезоекономіка, макроекономіка, світова економіка); сучасні економічні системи та їх класифікація (командна, ринкова, змішана економічні системи); моделі соціально-ринкового господарства (скандинавська (північна), континентальна (німецька), англосаксонська, південно-європейська (середземноморська); суть перехідної економіки; потреби як рушійні сили економічного розвитку; види потреб (індивідуальні, колективні та суспільні); закон зростання потреб; економічні ресурси та їх види (природні, капітал, праця, підприємництво)
Пр1 "Економіка як наука та економічний розвиток суспільства" (денна)	Економіка як об'єкт дослідження; рівні вивчення сучасної економічної теорії (мікроекономіка, мезоекономіка, макроекономіка, світова економіка); сучасні економічні системи та їх класифікація (командна, ринкова, змішана економічні системи); моделі соціально-ринкового господарства (скандинавська (північна), континентальна (німецька), англосаксонська, південно-європейська (середземноморська); суть перехідної економіки; потреби як рушійні сили економічного розвитку; види потреб (індивідуальні, колективні та суспільні); закон зростання потреб; економічні ресурси та їх види (природні, капітал, праця, підприємництво)
Тема 2. Суспільне виробництво та власність в системі економічних відносин. Товарне виробництво та сфера послуг	

Лк2 "Суспільне виробництво та власність в системі економічних відносин. Товарне виробництво та сфера послуг" (денна)

Суспільне виробництво як основа функціонування економічної системи (поняття блага, види благ, виробництво, обмін, розподіл, споживання); економічна система та її елементи (продуктивні сили; техніко-економічні відносини; організаційно-економічні відносини; виробничі відносини, або відносини власності; господарський механізм); економічна система суспільства; власність і її місце в економічній системі; типи і форми власності (приватна, колективна, державна); основні форми ведення суспільного виробництва (натуральна, товарна); товар та теорія його вартості; послуги та види послуг

Лк2 "Суспільне виробництво та власність в системі економічних відносин. Товарне виробництво та сфера послуг" (заочна)

Суспільне виробництво як основа функціонування економічної системи (поняття блага, види благ, виробництво, обмін, розподіл, споживання); економічна система та її елементи (продуктивні сили; техніко-економічні відносини; організаційно-економічні відносини; виробничі відносини, або відносини власності; господарський механізм); економічна система суспільства; власність і її місце в економічній системі; типи і форми власності (приватна, колективна, державна); основні форми ведення суспільного виробництва (натуральна, товарна); товар та теорія його вартості; послуги та види послуг

Пр2 "Суспільне виробництво та власність в системі економічних відносин. Товарне виробництво та сфера послуг" (денна)

Суспільне виробництво як основа функціонування економічної системи (поняття блага, види благ, виробництво, обмін, розподіл, споживання); економічна система та її елементи (продуктивні сили; техніко-економічні відносини; організаційно-економічні відносини; виробничі відносини, або відносини власності; господарський механізм); економічна система суспільства; власність і її місце в економічній системі; типи і форми власності (приватна, колективна, державна); основні форми ведення суспільного виробництва (натуральна, товарна); товар та теорія його вартості; послуги та види послуг

Тема 3. Гроші, їх функції. Інфляція та її соціально-економічні наслідки для економіки країни

Лк3 "Гроші, їх функції. Інфляція та її соціально-економічні наслідки для економіки країни" (денна)

Гроші та їх еволюція; форми грошей в обігу; готівкові кошти; безготівкові кошти; електронні гроші

Лк3 "Гроші, їх функції. Інфляція та її соціально-економічні наслідки для економіки країни" (заочна)

Функції грошей та основні правила користування грошима; суть та види інфляції; економічні та соціальні наслідки інфляції

Пр3 "Гроші, їх функції. Інфляція та її соціально-економічні наслідки для економіки країни" (денна)

Гроші та їх еволюція; форми грошей в обігу; готівкові кошти; безготівкові кошти; електронні гроші; функції грошей та основні правила користування грошима; суть та види інфляції; економічні та соціальні наслідки інфляції

Тема 4. Ринок, його суть, функції та інфраструктура

Лк4 "Ринок, його суть, функції та інфраструктура" (денна)

Сутність і функції ринку; види ринків; ринковий механізм та його основні елементи; попит та пропозиція, фактори, що визначають їх величину; ціна і конкуренція (види конкуренції) на ринку; кон'юнктура ринку та ринкова рівновага; ринкова інфраструктура (біржі, комерційні фонди, страхові агенції, служби зайнятості, торгівельні організації)

Пр4 "Ринок, його суть, функції та інфраструктура" (денна)

Сутність і функції ринку; види ринків; ринковий механізм та його основні елементи; попит та пропозиція, фактори, що визначають їх величину; ціна і конкуренція (види конкуренції) на ринку; кон'юнктура ринку та ринкова рівновага; ринкова інфраструктура (біржі, комерційні фонди, страхові агенції, служби зайнятості, торгівельні організації)

Тема 5. Підприємство як товаровиробник, його суть, ознаки, функції, соціально-економічна роль у суспільстві. Приватне підприємництво та діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП)

Лк4 "Підприємство як товаровиробник, його суть, ознаки, функції, соціально-економічна роль у суспільстві. Приватне підприємництво та діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП)" (заочна)

Підприємництво: сутність, ознаки, функції; теорії та моделі підприємництва; види підприємств; організаційно-правові форми підприємництва; сучасні форми підприємництва; приватне підприємництво, його суть та значення, діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП); відкриття та ведення діяльності ФОПів, оподаткування діяльності ФОПів, вебпортал "Дія" його роль у сучасному суспільстві, особливості реєстрації фізичної особи підприємця через вебпортал "Дія"

Лк5 "Підприємство як товаровиробник, його суть, ознаки, функції, соціально-економічна роль у суспільстві. Приватне підприємництво та діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП)" (денна)

Підприємництво: сутність, ознаки, функції; теорії та моделі підприємництва; види підприємств; організаційно-правові форми підприємництва; сучасні форми підприємництва; приватне підприємництво, його суть та значення, діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП); відкриття та ведення діяльності ФОПів, оподаткування діяльності ФОПів, вебпортал "Дія" його роль у сучасному суспільстві, особливості реєстрації фізичної особи підприємця через вебпортал "Дія"

Пр5 "Підприємство як товаровиробник, його суть, ознаки, функції, соціально-економічна роль у суспільстві. Приватне підприємництво та діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП)" (денна)

Підприємництво: сутність, ознаки, функції; теорії та моделі підприємництва; види підприємств; організаційно-правові форми підприємництва; сучасні форми підприємництва; приватне підприємництво, його суть та значення, діяльність фізичних осіб-підприємців (ФОП); відкриття та ведення діяльності ФОПів, оподаткування діяльності ФОПів, вебпортал "Дія" його роль у сучасному суспільстві, особливості реєстрації фізичної особи підприємця через вебпортал "Дія"

Тема 6. Концептуальні основи соціального підприємництва

Лк5 "Концептуальні основи соціального підприємництва" (заочна)

Підходи до визначення соціального підприємства; характерні риси соціального підприємства; отримання потрібного результату діяльності соціального підприємства; класифікація соціальних підприємств; правові форми діяльності соціальних підприємств; організаційна структура соціального підприємства; поняття соціального впливу; соціальний аудит діяльності соціального підприємства

Лк6 "Концептуальні основи соціального підприємництва" (денна)

Підходи до визначення соціального підприємства; характерні риси соціального підприємства; отримання потрібного результату діяльності соціального підприємства; класифікація соціальних підприємств; правові форми діяльності соціальних підприємств; організаційна структура соціального підприємства; поняття соціального впливу; соціальний аудит діяльності соціального підприємства

Пр6 "Концептуальні основи соціального підприємництва" (денна)

Підходи до визначення соціального підприємства; характерні риси соціального підприємства; отримання потрібного результату діяльності соціального підприємства; класифікація соціальних підприємств; правові форми діяльності соціальних підприємств; організаційна структура соціального підприємства; поняття соціального впливу; соціальний аудит діяльності соціального підприємства

Тема 7. Фінансове планування як основа фінансової грамотності суспільства

Лк7 "Фінансове планування як основа фінансової грамотності суспільства" (денна)

Фінансові цілі; вартість досягнення фінансових цілей; критерії, яким мають відповідати фінансові цілі; визначення власного фінансового стану; оцінка фінансової ситуації людини (сім'ї); оцінка поточних надходжень і видатків; оцінка нематеріальних ресурсів; мета фінансового планування; складання особистого (сімейного) бюджету; фінансування значних подій (великих покупок або інших значних видатків); управління зовнішніми ризиками; управління заощадженнями й інвестиціями; управління пенсійними накопиченнями; ухвалення фінансових рішень

Пр7 "Фінансове планування як основа фінансової грамотності суспільства" (денна)

Фінансові цілі; вартість досягнення фінансових цілей; критерії, яким мають відповідати фінансові цілі; визначення власного фінансового стану; оцінка фінансової ситуації людини (сім'ї); оцінка поточних надходжень і видатків; оцінка нематеріальних ресурсів; мета фінансового планування; складання особистого (сімейного) бюджету; фінансування значних подій (великих покупок або інших значних видатків); управління зовнішніми ризиками; управління заощадженнями й інвестиціями; управління пенсійними накопиченнями; ухвалення фінансових рішень

Тема 8. Основи функціонування фінансової системи. Банки та небанківські фінансові установи та їх роль у соціальному добробуті суспільства

Лк8 "Основи функціонування фінансової системи. Банки та небанківські фінансові установи та їх роль у соціальному добробуті суспільства" (денна)

Фінансова система та канали руху коштів; канал непрямого фінансування; канал прямого фінансування; фінансові посередники та фінансові послуги; фінансові посередники; економія на масштабі; передача ризику; фінансові послуги та їх види; небанківські фінансові установи; фінансовий продукт; регулювання діяльності фінансових посередників; Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг як регулятори фінансового ринку; суть банків та їх функції; види банківських послуг; правила обірання банку; поточні рахунки та платіжні картки; контроль за операціями/залишком на рахунку; ломбарди, кредитні спілки, фінансові компанії, лізинг і лізингодавці та їх роль в соціальному добробуті суспільства, борг, боржник, позичальник, кредит, надання кредиту, принципи кредитування, види кредитів (споживчий, підприємницькі), проценти та номінальна процентна ставка; треті сторони в системі кредитування (страхові компанії, нотаріуси, оцінювачі)

Пр8 "Основи функціонування фінансової системи. Банки та небанківські фінансові установи та їх роль у соціальному добробуті суспільства" (денна)

Фінансова система та канали руху коштів; канал непрямого фінансування; канал прямого фінансування; фінансові посередники та фінансові послуги; фінансові посередники; економія на масштабі; передача ризику; фінансові послуги та їх види; небанківські фінансові установи; фінансовий продукт; регулювання діяльності фінансових посередників; Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг як регулятори фінансового ринку; суть банків та їх функції; види банківських послуг; правила обірання банку; поточні рахунки та платіжні картки; контроль за операціями/залишком на рахунку; ломбарди, кредитні спілки, фінансові компанії, лізинг і лізингодавці та їх роль в соціальному добробуті суспільства, борг, боржник, позичальник, кредит, надання кредиту, принципи кредитування, види кредитів (споживчий, підприємницькі), проценти та номінальна процентна ставка; треті сторони в системі кредитування (страхові компанії, нотаріуси, оцінювачі)

Тема 9. Доходи та соціальний захист населення. Основи страхування

Лк9 "Доходи та соціальний захист населення. Основи страхування" (денна)

Сутність, види та джерела формування доходів; основні групи суб'єктів економіки, що отримують дохід; прибуток підприємця; доходи від власності; заробітна плата; соціальні доходи; структура доходів сім'ї і їх використання; соціальна допомога населенню; суть та призначення страхування; форми страхування; типові умови договорів страхування

Пр9 "Доходи та соціальний захист населення. Основи страхування" (денна)

Сутність, види та джерела формування доходів; основні групи суб'єктів економіки, що отримують дохід; прибуток підприємця; доходи від власності; заробітна плата; соціальні доходи; структура доходів сім'ї і їх використання; соціальна допомога населенню; суть та призначення страхування; форми страхування; типові умови договорів страхування

Тема 10. Заощадження та інвестиції як основа забезпечення добробуту населення. Пенсійне забезпечення

Лк10 "Заощадження та інвестиції як основа забезпечення добробуту населення. Пенсійне забезпечення" (денна)

Заощадження та їх джерела; Форми заощаджень; інвестиції; зміна вартості грошей у часі; Процентна ставка; Майбутня вартість певної суми грошей; Майбутня вартість ануїтету Майбутня вартість ануїтету, Теперішня вартість певної суми грошей, Теперішня вартість ануїтету, Депозит і його види, Депозити в банку та кредитній спілці, Гривневі, валютні та металеві депозити, Строкові депозити та депозити на вимогу, Депозити з можливістю поповнення чи без такої можливості; основи інвестування: стратегія та ризики; альтернативні види інвестицій (інвестиції в нерухомість, інвестиції в цінні метали, антикваріат і предмети мистецтва, криптовалюти); державне та недержавне пенсійне забезпечення; солідарна пенсійна система; накопичувальна пенсійна система; система недержавного пенсійного забезпечення

Пр10 "Заощадження та інвестиції як основа забезпечення добробуту населення. Пенсійне забезпечення" (денна)

Заощадження та їх джерела; Форми заощаджень; інвестиції; зміна вартості грошей у часі; Процентна ставка; Майбутня вартість певної суми грошей; Майбутня вартість ануїтету Майбутня вартість ануїтету, Теперішня вартість певної суми грошей, Теперішня вартість ануїтету, Депозит і його види, Депозити в банку та кредитній спілці, Гривневі, валютні та металеві депозити, Строкові депозити та депозити на вимогу, Депозити з можливістю поповнення чи без такої можливості; основи інвестування: стратегія та ризики; альтернативні види інвестицій (інвестиції в нерухомість, інвестиції в цінні метали, антикваріат і предмети мистецтва, криптовалюти); державне та недержавне пенсійне забезпечення; солідарна пенсійна система; накопичувальна пенсійна система; система недержавного пенсійного забезпечення

Тема 11. Податково-бюджетна та фіскальна системи країни

Лк11 "Податково-бюджетна та фіскальна системи країни" (денна)

Соціально-економічна сутність і роль бюджету держави; склад і структура витрат державного бюджету; склад і структура доходів державного бюджету; система оподаткування України; безпека сфери оподаткування; бюджетний дефіцит і методи його фінансування

Пр11 "Податково-бюджетна та фіскальна системи країни" (денна)

Соціально-економічна сутність і роль бюджету держави; склад і структура витрат державного бюджету; склад і структура доходів державного бюджету; система оподаткування України; безпека сфери оподаткування; бюджетний дефіцит і методи його фінансування

Тема 12. Макроекономіка та макроекономічна нестабільність (економічні кризи, безробіття)

Лк12 "Макроекономіка та макроекономічна нестабільність (економічні кризи, безробіття)" (денна)

Суть макроекономіки, її цілі та інструменти; Валовий національний продукт як основний показник у системі національних рахунків; інші показники системи національних рахунків (Валовий внутрішній продукт, національний дохід); економічні кризи і циклічність економічного розвитку; безробіття, його економічні та соціальні наслідки; роль держави у подоланні макроекономічної нестабільності

Пр12 "Макроекономіка та макроекономічна нестабільність (економічні кризи, безробіття)" (денна)

Суть макроекономіки, її цілі та інструменти; Валовий національний продукт як основний показник у системі національних рахунків; інші показники системи національних рахунків (Валовий внутрішній продукт, національний дохід); економічні кризи і циклічність економічного розвитку; безробіття, його економічні та соціальні наслідки; роль держави у подоланні макроекономічної нестабільності

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН4	Проблемне навчання

Демонстрація; Творчий метод; Проблемно-пошуковий метод; Навчальна дискусія / дебати; Мозковий штурм; Кейс-стаді / аналіз ситуації

Заплановані методи навчання сприяють розвитку у студентів таких загальних компетентностей: - ЗК6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Виконання модульних контрольних робіт
НД3	Підготовка реферату
НД4	Захист реферату
НД5	Підготовка контрольної роботи
НД6	Захист контрольної роботи

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Експрес-тестування	Коротке стрес-тестування по матеріалу інтерактивних лекцій	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Проведення контролю вивченого матеріалу у формі опитування, обговорення, мозкового штурму	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МФО3 Підготовка реферату	Підготовка короткого реферату	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МФО4 Захист реферату	Захист короткого реферату із презентацією	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МФО5 Підготовка контрольної роботи	Підготовка дослідницьких завдань, розроблених на основі вимог, наданих викладачем	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua

МФО6 Захист контрольної роботи	Презентування здобувачами результатів виконання дослідницьких завдань, розроблених на основі вимог, наданих викладачем	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МФО7 Виконання модульних контрольних робіт	Модульні контрольні роботи у формі відкритих питань, ситуаційних вправ та/або тестів	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Робота на практичних заняттях та/або завдань на платформі МІХ/месенджерах(в особливих умовах)	Активність на практичних заняттях, виконання завдань, заданих викладачем	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МСО2 Підготовка реферату	Підготовка короткого реферату	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МСО3 Захист реферату	Захист коротких рефератів із презентацією	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МСО4 Підготовка контрольної роботи	Підготовка дослідницьких завдань, розроблених на основі вимог, наданих викладачем	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
МСО5 Захист контрольної роботи	Презентування здобувачами результатів виконання дослідницьких завдань, розроблених на основі вимог, наданих викладачем	16 тиждень семестру (протягом семестру)	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua

МСО6 Атестаційні заходи	Модульні контрольні роботи у формі відкритих питань, ситуаційних вправ та/або тестів	1 тиждень після відповідного заняття за розкладом	Зв'язок з викладачем відбувається через особистий кабінет студента або через e-mail: o.kotenko@macro.sumdu.edu.ua
----------------------------	--	---	--

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
3 семестр		100 балів		
МСО1. Робота на практичних заняттях та/або завдань на платформі МІХ/месенджерах(в особливих умовах)		36		
	12x3	36	17	Так
МСО2. Підготовка реферату		5		
		5	5	Так
МСО3. Захист реферату		5		
		5	5	Так
МСО4. Підготовка контрольної роботи		10		
		10	10	Так
МСО5. Захист контрольної роботи		10		
		10	5	Так
МСО6. Атестаційні заходи		34		
	2x17	34	18	Так

1. Поточні контрольні роботи, тести та опитування. 2. Модульні контрольні роботи. 3. Підготовка та захист контрольної роботи. 4. Підготовка короткої доповіді.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Графічні засоби (схеми, графіки, діаграми тощо)
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН4	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання, блоки аналітики та візуалізації Microsoft Excel, портал "Дія" тощо та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 307 с.
2	Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
3	Атаманюк Р.Ф. Соціальна економіка: навчальний посібник / Р.Ф. Атаманюк, Е.А. Атаманюк. – Львів: Новий Світ-2000, 2020. – 203 с.
4	Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького — К. : Фамільна друкарня Huss, 2019. - 160 с.
5	Kotenko, O. O. Data analytics [Електронний ресурс] : study guide / O. O. Kotenko. — Sumy : Sumy State University, 2023. — 155 p.
Допоміжна література	
1	Пурська І.С. Основи економіки: навчально-методичний посібник – Львів: 2017. – 93 с.
2	Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. / Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2017. – 92 с.
3	Соціальна економіка : навчальний посібник / Г.В. Назарова, С.Ю. Гончарова, Ю.В. Сотникова, Н.В. Аграмакова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 275 с.
5	Social Entrepreneurship in Non-Profit and Profit Sectors. Theoretical and Empirical Perspectives / ed. Marta Peris-Ortiz, Frederic Teulon, Dominique Bonet-Fernandez. 1st ed. 2017. Cham: Springer International Publishing, 2017. — X, 125 p.
6	Шаповалова Т.М. Економічні основи соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 128с.
7	Котенко, О., Король, С., Кіпенко, С., Кулик, С. (2023). Донатинг як форма благодійності в контексті вирішення суспільних проблем: особливості та перспективи використання. Ввічливість. Humanitas, 2, 77–87